

ДНИ ЕВРОПСКЕ БАШТИНЕ

2020. Србију

Наслеђе и
образовање

Република Србија
МИНИСТАРСТВО КУЛТУРЕ И НАСЛЕЂА

Београд

САДРЖАЈ:

ГРОЦКА.....	3
БЕОГРАД.....	10
БАЈИНА БАШТА.....	19
БАЧ.....	20
КЛАДОВО.....	21
КЊАЖЕВАЦ.....	22
ЛЕСКОВАЦ.....	23
НОВИ САД.....	25
ПИРОТ.....	29
ПРОКУПЉЕ.....	30
СЕНТА.....	31
СМЕДЕРЕВО.....	32
СУБОТИЦА.....	33

Сви програми морају бити реализовани уз поштовање прописаних мера надлежних органа и поштовање препорука о заштити од инфекције.

ЦЕНТАР ЗА КУЛТУРУ ГРОЦКА

✎ Мајевичка 9, Гроцка

✉ centargrocka@gmail.com

<https://www.kulturagrocka.rs/>

<https://www.facebook.com/kulturagrocka/>

☎ +381 11 850 23 21

1. Изложба НАРОДНО ГРАДИТЕЉСТВО, СПОМЕНИК КУЛТУРЕ ДАНАС

Место одржавања: Ранчићева кућа - Центар за културу Гроцка

Време одржавања: субота 26. септембар у 10.30 часова

Организатор: Центар за културу Гроцка презентује гостујућу изложбу Завода за заштиту споменика културе града Београда у прилагођеном формату

Изложба Завода за заштиту споменика културе града Београда, ауторке Наде Живковић, етнолога-конзерватора, биће представљена у Ранчићевој кући, културном добру Гроцке од великог значаја за нашу земљу (која је такође представљена на паноима ове изложбе као експонат). Едукација о вредном архитектонском наслеђу утиче на упознавање са народном традицијом и неимарством, некадашњим знањима и вештинама које чине престижну еколошку градњу данашњице, кроз истицање њихових градитељских и културно-историјских вредности. Да општина Гроцка заиста обилује богатим градитељским наслеђем, показује заступљеност грочанских варошких кућа у оквиру Заводове изложбе, као и амбијенталне целине „Грочанска чаршија“. Имајући у виду да је више значајних целина и грађевина евидентирано и заштићено на овом подручју, поставка на локално специфичан начин комуницира са публиком и посетиоцима, указујући на вредности у окружењу.

2. Изложба МУЖИЋУ, ЗАШТО ТЕ НЕМА? – ОБРАЗОВАЊЕ У ДОМАЋИЧКИМ ШКОЛАМА

Место одржавања: Ранчићева кућа - Центар за културу Гроцка

Време одржавања: петак 16. октобар у 17 часова

Организатори: Центар за културу Гроцка, Народни музеј Краљево, Музеј слатка – Кућа Цветића

Изложба је организована у сарадњи са Народни музејом Краљево и Музејом слатка – Куће Цветића, ауторке др Лидије Цветић Вучковић. Символично посвећена „образованој варјачи“ родила

се током оснивања овог породичног музеја, који је у својим колекцијама сакупио велики број: ручних радова, покућства, фотографија и школских свезака са занимљивим упутствима за домаћице. Све ове предмете повезује један заједнички именилац – „домаћичке школе“ у Србији. Поставка у изазовној топлини заштићеног варошког дома београдског подручја открива како, зашто и где су настајале ове специфичне установе, како су изгледале, какво знање су пружале женама и најзад, какав су допринос оставиле целокупном друштву. Изложба ставља акценат на породичне вредности, којима је превазиђен јаз између феминизма и патријархата, са циљем да укаже на значајну улогу еманципованих домаћица у култури свакодневног живота током прве половине XX века.

ДАНИ ЕВРОПСКЕ БАШТИНЕ са „БЕОГРАДОМ ЗА ПОЧЕТНИКЕ“ и Смиљаном Попов, новинарком и ауторком серијала:

1) ВИДЕОТЕКА „Београд за почетнике“

Време и место одржавања: е-презентација емисија (филмски дани) одржаће се четвртком током трајања Манифестације на сајту Установе и друштвеним мрежама

У знаку овогодишње теме Дана европске баштине који славе наслеђе и образовање, и то посебно кроз дигиталне садржаје који су актуелизовани услед планетарне ковид епидемије, едукативна видеотека научно-популарних емисија „Београд за почетнике“ је културно-просветни водич кроз баштину престонице, са акцентом на садржаје који имају шири, европски значај. Ова видеотека биће доступна на сајту Министарства културе, Дана европске баштине, Центра за културу Гроцка и друштвеним мрежама, конципирана/подељена у оквиру неколико тема/догађаја/филмских дана за истраживање националне и европске културне баштине у Београду.

- 10 ДЕСТИНАЦИЈА КОЈЕ МОРАТЕ ПОСЕТИТИ У БЕОГРАДУ:

(овај сегмент видеотеке биће својеврстан едукативни водич кроз културно наслеђе престонице)

1. Београдска Света гора деспота Стефана Лазаревића
2. Римска гробница у Брестовику
3. Винча и Старчево – Брисел каменог доба, где је настала Европа
4. Микеланђело у Београду
5. Београдска мумија
6. Немачко војно гробље у Кошутњаку
(из 1. св. рата где су сахрањени и наши војници, из пијетета)
7. Музеј опанчарства у Раковици
8. Радмиловац – Огледно добро Пољопривредног факултета – Село праисторијског човека
9. Црква Светог Марка – почива Цар Душан
10. Опсерваторија на Звездари

- БЕОГРАЂАНИ И ПОРОДИЦЕ КОЈЕ СМО НЕПРАВЕДНО ЗАБОРАВИЛИ

1. Александар Костић, научник (Легат др Александра Костића у Гроцкој)

2. Дом породице Павловић
3. Дом породице Вељковић
4. Збирка икона Секулић (Музеј града Београда, највећа збирка икона у Србији)
5. Највољенији градоначелник Београда Влада Илић
6. Шонде, заборављени краљеви чоколаде

- 5 НАЈНЕВЕРОВАТНИЈИХ ПРИЧА ИЗ БЕОГРАДСКЕ ИСТОРИЈЕ

1. Како је из ораха мртвог руског војника који је ослобађао Београд исклијало дрво (прича о ослобађању Београда у 2. светском рату)
2. Како су Немци дезертирели у партизане (у сред Београда, држала их као таоце дорђолска деца, преузели БГ илегалци – сведочење јединог преживелог илегалца који је учествовао у операцији)
3. Најбогатији рудници сребра римског царства на Космају
4. Београд колевка светске хуманоидне роботике – јесте ли знали?
5. Први аналогни рачунар на воду у историји – изум Мике Аласа

2) ТРИБИНСКИ ПРОГРАМ „Београд са почетнике“ ОНЛАЈН + УЖИВО у Ранчићевој кући
Уместо у студију, овај иновативни концепт дигиталних трибина одржава се на одабраној локацији, и помера границе двоструко уживо – „лајв“ путем дигиталне трибине, и такође уживо за публику присутну у Ранчићевој кући, заштићеном културном добру од великог значаја за нашу земљу, познатом по чаробно лепом амбијенту.

1. Е-ТРИБИНА - ЈЕДАН ДАН У ЖИВОТУ ПРАБЕОГРАЂАНИНА

Место одржавања: Ранчићева кућа – Центар за културу Гроцка

Време одржавања: среда 16. септембар у 18.00 часова

Организатори: Центар за културу Гроцка и Смиљана Попов „Београд за почетнике“

Техничка платформа: „OCOLO“ digital, студио за дигиталне технологије

Инспиративна прича о винчанској култури, као једној од првих урбаних праисторијских култура у Европи, кроз призму свакодневног живота, културе становања, исхране... апострофирајући знања која можемо преузети од својих предака и прилагодити их тренутним потребама. Документована је бројним археолошким налазима у Винчи, упућује публику на програме Музеја града Београда, археолошко налазиште „Бело брдо“ и стручна вођења.

Гост: Драган Јанковић, археолог, кустос Музеја града Београда

2. Е-ТРИБИНА - ПУТУЈУЋИ КАБИНЕТ ИСТОРИЈЕ ЗА ЂАКЕ – КАД ИСТОРИЈА ОЖИВИ

Место одржавања: Ранчићева кућа – Центар за културу Гроцка

Време одржавања: среда 23. септембар у 18.00 часова

Организатори: Центар за културу Гроцка и Смиљана Попов „Београд за почетнике“

Техничка платформа: „OCOLO“ digital, студио за дигиталне технологије

Трибина у форми часа историје за целу породицу, била би својеврсни преседан у нашој културној пракси, јер су публика - и ђаци и одрасли, односно деца и родитељи, на заједничком часу

историје, потенцирајући – улогу образовања у наслеђу и наслеђа у образовању. Кроз најпарадигматичније историјске епизоде националне повести у светлу ширег европског круга показаћемо колико је важно познавање, учење и истраживање властите историје и образовања за савременог човека.

Гост: Дејан Ристић, историчар.

3. Е-ТРИБИНА - 10 НАЈМИСТЕРИОЗНИЈИХ ПРИЧА & МЕСТА БГ ПОДЗЕМЉА

Место одржавања: Ранчићева кућа – Центар за културу Гроцка

Време одржавања: среда 30. септембар у 18.00 часова

Организатори: Центар за културу Гроцка и Смиљана Попов „Београд за почетнике“

Техничка платформа: „OCOLO“ digital, студио за дигиталне технологије

Кроз тему која изузетно интригира публику, проћи ћемо слојеве и наслеђе наше бурне и богате историјске прошлости – кроз римско, словенско, турско, аустроугарско, југословенско културно и историјско наслеђе.

Гост: Раде Милић, археолог Центра за урбани развој (који се најстудиозније бавио проучавањем београдског подземља током протекле деценије)

ПРЕМИЈЕРА ФИЛМА „Ромулијана и Магура, археолошке ризнице ишчезлог Царства“:

Након трибине, биће емитован документарно-анимирани филм на коме су две године радили Народни музеј у Зајечару, Археолошка збирка Филозофског факултета Универзитета у Београду, Центар за урбани развој из Београда и Revision Production из Београда, уз учешће најеминентнијих стручњака који се баве касноантичким периодом, са посебним акцентом на тетрархијско раздобље. У филму учествују: проф. др Мирослава Мирковић (+), историчар; др Милка Чанак Медић, конзерватор, стручњак за заштиту културно-историјских споменика; др Мирослав Лазић, археолог, сарадник др Драгослава Срејовића на археолошком истраживању Магуре; др Маја Живић, археолог, директор Народног музеја Зајечар; др Мирослав Вујовић, археолог, специјалиста за Римску војску и оружје; др Олга Шпехар, археолог и професор на Филозофском факултету у Београду; као и ветерани, радници који су учествовали на ископавањима, и други сарадници релевантни за тему (трајање: 94 минута).

4. Е-ТРИБИНА – О НЕПРАВЕДНО ЗАБОРАВЉЕНОЈ, НЕУСТРАШИВОЈ СРПСКОЈ НАУЧНИЦИ

Место одржавања: Ранчићева кућа – Центар за културу Гроцка

Време одржавања: среда 7. октобар у 18.00 часова

Организатори: Центар за културу Гроцка и Смиљана Попов „Београд за почетнике“

Техничка платформа: „OCOLO“ digital, студио за дигиталне технологије

Родити се у 19. веку, као женско, и бити студенткиња почетком 20. века, веома је јасно одређивало јак дух, издржљив карактер и вредноћу особе. Симболизовало је пионирске напоре и борбу младих жена, које су одлучиле да се упусте у, тада за њих сасвим нов, простор јавног деловања и да искористе могућности да, по први пут у историји образовања, стекну факултетске дипломе. Ова трибина расветлиће лик и фасцинантан животни пут и дело чувене српске лекарке и научнице Смиље Костић-Јоксић, која је готово у исто време добила орден Легије части за примену вакцине против туберкулозе на југословенским просторима, када је и удаљена са Медицинског факултета и

морално-политички дискредитована, јер многи њени ставови нису били по вољи тадашњих власти. Рехабилитована је тек 2001. године, али је остала и даље неправедно скрајнута и заборављена, у сенци свог познатог мужа, научника Александра Костића и њиховог сина, композитора Војислава Вокија Костића.

Гости: мр Ивана Пантелић, др Драгомир Бонџић, историчари Института за савремену историју, Београд

3) ВИРТУЕЛНЕ 3Д ПРЕЗЕНТАЦИЈЕ културних добара београдске општине Гроцка: Ранчићеве куће, Легата др Александра Костића, Касно-римске гробнице у Брестовику

Време одржавања: дигитална е-промоција петком током трајања Манифестације

Организатор: Центар за културу Гроцка у сарадњи са Центром за урбани развој и „OCOLO digital“ студијом за дигиталне технологије

Уколико поседујете VR наочаре, виртуелну туру можете да доживите, осетите и крећете се кроз простор као да сте у реалном свету. Виртуелна тура је урађена уз помоћ Matterport Pro2 3D, последња генерација хардвера намењеног за снимање 3D Виртуелних тура и који представља златни стандард када је у питању професионално снимање ентеријера.

Дигитални 3D садржај биће доступан на сајту Министарства културе, платформи Дана европске баштине, Центра за културу Гроцка и страницама на друштвеним мрежама, са пропратним едукативним објашњењима, фотографијама и сл.

4) ЕДУКАТИВНА РАДИОНИЦА „Музеји за децу“ за основце у Гроцкој

Место одржавања: Легат др Александра Костића, Ранчићева кућа - Центар за културу Гроцка

Време одржавања: четвртак 17. септембар у 11 часова

Организатори: Центар за културу Гроцка и Музеј града Београда, у сарадњи са ОШ „Илија Гарашанин“ у Гроцкој

Радионица и предавање о споменичком археолошком наслеђу града Београда намењена је едукацији ученика нижих разреда основе школе. У форми интерактивне презентације биће речи о делатности Музеја града Београда и посебно професији археолога, са циљем проширивања знања и успостављања односа према богатом археолошком наслеђу ширег окружења. Едукативна радионица садржи презентацију и креативну радионицу - активно укључивање ученика да постављају питања и решавају понуђене задатке. Одабрана тема је „Прошлост из комшилука“ са примером експоната из „Легата др Александра Костића“ у чијој је поставци учествовао Музеј града Београда, као надлежна институција заштите.

Презентацију, предавање и радионицу водиће археолози Драгана Стојић и др Милош Спасић, кустоси Музеја града Београда.

5) ЕДУКАТИВНА РАДИОНИЦА „Наслеђе за децу“ Завода за заштиту споменика културе града Београда за основце у Гроцкој.

Место одржавања: Ранчићева кућа - Центар за културу Гроцка

Време одржавања: уторак, 22. септембар у 11 часова

Организатори: Завод за заштиту споменика културе града Београда и Центар за културу Гроцка, у сарадњи са ОШ „Илија Гарашанин“ у Гроцкој

Радионица и предавање о споменичком наслеђу града Београда представљају активност Завода у области едукације ученика нижих разреда основе школе. У форми интерактивне презентације биће речи о делатности Завода са циљем проширивања знања и успостављања односа према културном наслеђу Београда као вредности коју треба чувати.

Едукативна радионица садржи два блока: 1) презентацију и 2) радионицу - активно укључивање ученика да постављају питања или решавају понуђене задатке. Одабрана тема је „Народно градитељство“ са примером Ранчићеве куће у чијој се башти одвија догађај, заштићеном споменику културе од великог значаја и репрезентативном варошком дому с краја 18. и почетка 19. века, који је под надлежношћу градског Завода за заштиту споменика културе.

Презентацију, предавање и радионицу ће држати етнолог, виши стручни сарадник Завода за заштиту споменика културе града Београда Ана Сибиновић и документариста Слађана Милојевић.

6) МАЛА ЛИКОВНА ИНТЕРНЕТ РАДИОНИЦА „Ликовно путовање наслеђем“ за основце у Гроцкој, онлајн и у Ранчићевој кући

Место одржавања: Ранчићева кућа - Центар за културу Гроцка

Време и место одржавања: суботом 11-12.30 часова у башти Ранчићеве куће током трајања Манифестације, и електронски (сајт и друштвене мреже Центра за културу Гроцка)

Организатор: Центар за културу Гроцка

Овогодишње ликовне радионице у оквиру манифестације Дани европске баштине, посвећене културном наслеђу са темом „Наслеђе и образовање“ одвијаће се у виду Мале ликовне интернет радионице „Ликовно путовање наслеђем“ суботом у башти Ранчићеве куће за узраст 6-11 година, а рад радионице са темама, као и дечји радови, биће доступни/објављиваће се на друштвеним мрежама и сајту установе. Уколико прилике и временски услови не буду погодовали, сем у Ранчићевој кући, одвијаће се и електронски са недељним задацима.

Ликовна радионица Центра за културу Гроцка је намењена деци основношколског узраста. Усмерена је на упознавање са драгоценом културном баштином у окружењу, која броји културна добра од изузетног и великог значаја и подстиче везе са заједничким наслеђем у ансамблу европске и светске баштине. Због великог интересовања родитеља и деце, као и локално-специфичног приступа у оквиру неформалног образовања које допуњује образовни школски систем, ликовна радионица доприноси остваривању значајног педагошког резултата.

Ликовни педагози су сликарке Марион Дедић и Мика Ловре.

7) СТРУЧНА ВОЂЕЊА културним добрима - Ранчићевом кућом у Гроцкој, Легатом др Александра Костића, Грочанском чаршијом, Касноримском гробницом у Брестовику

Место одржавања: назначене локације у Гроцкој

Време одржавања: суботом 13-15 часова током трајања Манифестације (контакт: кустос Зорица Атић, 064 64 73 750)

Специјал: стручна вођења са гостима кустосима – новинарка Смиљана Попов „Београд за почетнике“, Раде Милић, археолог...

Организатори: Центар за културу Гроцка и „Београд за почетнике“

1. Ранчићева кућа у Гроцкој, заштићени споменик културе од великог значаја, подразумева сусрет са неимарством локалног поднебља чији је репрезентативни пример, с освртом на специфичан начин еколошке градње, традиционалне материјале, лепоте и вредности народног неимарства, као и примену у данашњем времену. Посетиоци ће се упознати са варошким начином живота с почетка 19. века и градитељством по мери човека. Инспиративна прича обухвата и период процвата занатства, трговине, виноградарства и воћарства, као и изградњу варошких кућа по којима је Гроцка чувена. Негујући културу сећања, прича је зачињена и спомињањем заслужних и знаменитих Грочана попут Илије Гарашанина, Васе Чарапића, др Јована Јовановића, др Александра Костића и других, који су својим деловањем омогућили напредак и развој Гроцке и оставили трага у читавој Србији.

2. Легат др Александра Костића је музеолошка поставка општине Гроцка у наменској галерији у библиотеци „Илија Гарашанин“ у Гроцкој, која указује на вредности у окружењу и на наше заједничко, европско наслеђе Стална поставка, уређена према највишим музеолошким стандардима, отворена је 2018. године. Поставка се налази у заштићеној амбијенталној целини Грочанска чаршија – срцу старе вароши крај Дунава. Богата збирка обухвата богате археолошке и палеонтолошке налазе из Гроцке проф. др Александра Ђ. Костића, уз личне предмете који су поклон Војислава Вокија Костића, његовог сина. Свестрана личност широких интересовања, професор и научник је 30-тих година 20. века у Гроцкој приликом изградње летњиковца открио богато археолошко налазиште, и своје вредне налазе оставио општини Гроцка „као подстицај за даља истраживања“.

3. Грочанска чаршија је заштићена амбијентална целина од великог значаја за Србију, у рангу са Косанчићевим венцом, значајнија и од чувене београдске Скадарлије, формирана око Цариградског друма. Још од средине 16. века Гроцка је у турским катастарским пописима Београда и околине убележена као варошица. Почетком 19. века постаје трговачки и културни центар области, добија царинарницу, али и једну од ретких школа у Србији тог времена. Заштићена чаршија својом архитектуром и визурама и даље пружа доживљај прохујалих времена. Значајнији сачувани објекти су Апостоловићева кућа из средине 18. века, Нишлићева кућа и Савића механа с почетка 19. века. Простором доминира Црква Св. Тројице, подигнута 1883. године на темељима старијег сакралног објекта из 1828, изграђеног уз подршку кнеза Милоша Обреновића.

4. Касноримска гробница у Брестовику: Сем по живописним пејзажима под воћњацима и виноградима, Брестовик је чувен по Касно-римској гробници из III века, једном од најдрагоценијих споменика у Србији из античког периода, очуваној у тој мери да у њу може да се уђе. Налази се на приватном имању, непосредно испод хришћанског гробља. И дан-данас се у њој могу видети фреске, а приликом ископавања су пронађене камене скулптуре и три зидане гробне конструкције. Припадала је властелинској римској породици која је у III веку на терену Брестовика имала имање са вилом рустиком. Овај антички породични маузолеј се онедавно повезује и са именима великохришћанских мученика, према непотврђеном веровању да су у њој сахрањене мошти светитеља Ермила и Статоника. Касноримска гробница има статус културног добра од великог значаја за Републику Србију.

Напомена: Учешће у програмима је бесплатног карактера.

ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ СПОМЕНИКА КУЛТУРЕ ГРАДА БЕОГРАДА

✉ Калемегдан, Горњи град 14, 11000 Београд

✉ zzskgb@beotel.rs

[https:// www.beogradskonasledje.rs](https://www.beogradskonasledje.rs)

<https://www.facebook.com/Zavod-za-za%C5%A1titu-spomenika-kulture-grada-Beograda-1487903497919793/>

☎ +381 11 3287-557

Контакт особа: *Ивана Весковић, тел. 065/3155553*

- **Назив програма: Изложба „Време и наслеђе“**

Место одржавања: Завод за заштиту споменика културе града Београда, Калемегдан Горњи град 14

Време одржавања: 16. септембар 2020. године у 13 часова

Организатори: Завод за заштиту споменика културе града Београда, аутори: ист. уметности Љубица Радовановић, Слађана Милојевић документариста

Време и наслеђе - сатови на фасадама београдске архитектуре – изложба којом Завод за заштиту споменика културе града Београда отвара овогодишње учешће у оквиру манифестације Дани европске баштине и обележава јубиларних 60 година од свог оснивања. Зашто је сат инкорпориран у архитектонско решење објеката који су у разним историјским етапама обележили развој престонице, у чему лежи његова симболика и на који начин он доприноси споменичким вредностима непокретности јесу питања на која одговара изложбена поставка и пратећи каталог.

- **Назив програма: Радионица „Наслеђе за децу“ - у споменику културе „Ранчићева кућа“ у Гроцкој**

Место одржавања: „Ранчићева кућа“ - Центар за културу Гроцка

Време одржавања: уторак 22. септембар 2020.

Организатори: Завод за заштиту споменика културе града Београда и Центар за културу Гроцка.

Радионица и предавање о споменичком наслеђу града Београда представљају активност Завода у области едукације ученика нижих разреда основе школе. У форми интерактивне презентације биће речи о делатности Завода са циљем проширивања знања и успостављања односа према културном наслеђу Београда као вредности коју треба чувати. Предавање ће садржати два блока: 1) презентацију и 2) радионицу - активно укључивање ученика да постављају питања или решавају понуђене задатке. Одабрана тема у оквиру „Наслеђа и образовања“ је „Народно градитељство“ са примером Ранчићеве куће, споменика културе у чијој се башти одвија догађај, репрезентативног варошког дома с почетка 19. века, који је под надлежношћу градског Завода за заштиту споменика културе. Презентацију, предавање и радионицу ће држати етнолог Ана Сибиновић, виши стручни сарадник Завода за заштиту споменика културе града Београда, и документариста Слађана Милојевић. Варошка кућа у Гроцкој је грађена од материјала са поднебља без иједног ексера, широких стреха, са дрвеним доклатом и кровом од ћерамике, и као таква, драгоцен је примерак очуваног народног неимарства. Име је добила по породици Ранчић којој је готово два века припадала. Данас је заштићено културно добро од великог значаја за нашу земљу, и „домаћин“ је установи Центар за културу општине Гроцка од 2008. године.

- **Назив програма: Шетња кроз београдско школство XIX и XX века**

Место одржавања: плато испред улаза у ОШ Краљ Петар Први у ул. Краља Петра док је завршница програма планирана у Педагошком музеју.

Време одржавања: уторак 29. септембар 2020. у 10 часова

Организатори: Завод за заштиту споменика културе града Београда, ист. уметности Бојана Ибрајтер Газибара и ист. уметности Ксенија Ћирић

У складу са овогодишњом темом манифестације Дани европске баштине, стручни сарадници Завода за заштиту споменика културе града Београда упознаће наше ђаке са најранијим школским објектима у непосредној близини Београдске тврђаве. Већина међу њима имала је при подизању стамбени карактер, али је унапређење свести о значају образовања довела до промене у ову изузетно значајну намену. Током заједничке шетње стручни сарадници Завода представиће зграду Основне школе Краљ Петар I, Капетан Мишино здање, Доситејев лицеј и Реалку (данас Педагошки музеј). Од четири споменика културе чак два су проглашена културним добрима од изузетног значаја за Републику Србију, док је један утврђен за културно добро од великог значаја. Познавање културног наслеђа представља изузетно значајан сегмент образовања и услов за даље очување културних вредности.

- **Назив програма: Изложба Православне цркве у Београду**

Место одржавања: Вазнесењска црква у Београду

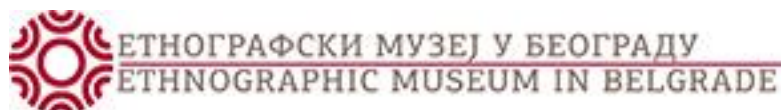
Време одржавања: 12. октобра 2020. у 13 часова

Организатори: Завод за заштиту споменика културе града Београда, аутори: Ирена Сретеновић ист.уметности, Хајна Туцић ист.уметности, Снежана Неговановић дипл.фотограф

Поводом 800-те годишњице аутокефалности српске православне цркве биће реализована изложба у порти Вазнесењске цркве и биће објављен каталог цркава на

територији Београда, укупно 88 сакралних објеката, које су заштићене као културна добра и која уживају статус претходне заштите.

- Презентација **Мапе непокретног културног наслеђа** коју је приредио Завод за заштиту споменика културе града Београда одржаће се током трајања Манифестације
-

✍ Студентски трг 13, Београд

✉ decja.radionica@etnografskimuzej.rs

<http://etnografskimuzej.rs/rs>

☎ +381 11 328 18 88, +38162 807 00 56

Поводом манифестације „Дани европске баштине“, Етнографски музеј у Београду је припремио изложбу/игру, односно адаптацију дела радионице, из пројекта „Дете и традиција“, која нас упознаје са нашим наслеђем.

Изложба ће трајати од 1. до 10. октобра 2020. године. У том периоду, улаз ће бити слободан за децу и њихову пратњу.

ЦЕНТРАЛНИ ИНСТИТУТ ЗА КОНЗЕРВАЦИЈУ

✍ Теразије 26, Београд

✉ info@cik.org.rs

<http://www.cik.org.rs/>

<https://www.facebook.com/centralniinstitutzakonzervaciju/>

☎ +381 11 3623042

Представљање неколико пројеката реорганизације депоа реализованих у Србији путем кратких филмова из продукције Централног института за конзервацију, на веб сајту и facebook страници Централног института за конзервацију

Опис: РЕ-ОРГ Србија– Реорганизација музејских депоа – едукативни пројекат Централног института за конзервацију

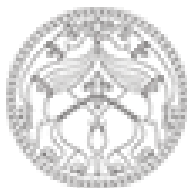
Музејске збирке се свакодневно и убрзано увећавају, док се њиховом адекватном одлагању посвећује мало пажње. Ова ситуација је у многим музејима широм света довела културна добра у ризик од оштећења, најчешће због претрпавања простора и смештајних јединица, недостатка одговарајућег намештаја и лоше искоришћености простора. Осим што је у овим условима наслеђе угрожено, постало је у одређеној мери и недоступно, отежавајући посао кустосима и другим корисницима збирки.

РЕ-ОРГ је међународни едукативни пројекат, који су 2011. године иницирали UNESCO (The United Nations Educational, Scientific and Cultural Organisation) и ICCROM (The International Centre for the Study of the Preservation and Restoration of Cultural Property) како би одговорили на све лошије услове у депоима музеја, како у сиромашним тако и у најразвијенијим земљама. ICCROM се од самог старта овог програма определио за врло практичан приступ едукацији, по принципу учења кроз рад. Свака радионица је, осим музејских стручњака из музеја-домаћина, окупљала и запослене из других музеја, како би своја искуства и новостечена знања преносили даље на колеге и околне установе заштите. Током радионице, један или више депоа реорганизовано је по, сада већ детаљно разрађеном, РЕ-ОРГ методу, који је заснован на прецизно дефинисаним критеријумима професионалног депоа.

Свака радионица је детаљно документована фотографијама, формуларима и видео снимцима. Овај материјал, преточен у презентације и кратке филмове, постао је незаменљива дидактичка основа, како за учеснике ових радионица тако и за предавачки тим. Презентације, а поготову филмови, имају фантастичан потенцијал за обучавање музеалаца у области реорганизације депоа, али и као атрактиван пропагандни материјал којим се многи музеји могу привући овом програму који је већ реализован у више од 100 музеја са свих континената.

Позитивне ефекте РЕ-ОРГ програма не осећају само музеји и музејски радници већ и шира публика. Наиме, у реорганизованом депоу, са несметаним и безбедним приступом свим предметима, отварају се многе могућности за контакт са публиком, која у музеје долази да чује и научи нешто ново. Управо је 2019. године Белгијски конзерваторски институт (KIK-IRPA) покренуо нови пројекат SHARE-ORG, у чију је реализацију био укључен и ЦИК, желећи да збирке, деценијама скривене од погледа, на креативан начин доведе у везу са публиком.

Због наведеног, директног и индиректног едукативног потенцијала, путем кратких филмова из наше продукције Централни институт за конзервацију жели да у оквиру манифестације Дани европске баштине представи неколико пројеката реорганизације депоа реализованих у Србији.

**РЕПУБЛИЧКИ ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ СПОМЕНИКА КУЛТУРЕ,
БЕОГРАД**

✉ Радослава Грујића 11, Београд

✉ sekretarijat@heritage.gov.rs

[https:// www.heritage.gov.rs](https://www.heritage.gov.rs)

☎ +381 11 2454 786

Радионица: Како чувамо културно наслеђе

Место одржавања: Порта цркве Св. Петра и Павла на Топчидеру

Време одржавања: 24. септембар у 12:00 – 14.00 и 29. септембар у 12:00 – 14:00

Овогодишња тема „Наслеђе и образовање“ као и целокупна пандемијска ситуација су нас усмерили да сам програм буде реализован на отвореном и то у оквиру самог културног добра од изузетног значаја, просторно културно историјске целине *Топчидер*. Ми се придружујемо програму који ће бити реализован кроз радионице за децу „*Како чувамо културно наслеђе*“. Идеја је да се кроз предвиђени програм деци представи рад Завода и занимања у оквиру службе заштите, односно разноврсни начини на који се једна институција брине о културном наслеђу. Овом приликом ћемо имати могућност да на цркви Св. Петра и Павла у Топчидеру упознамо заинтересоване учеснике програма са самим конзерваторским радовима где ће на лицу места моћи да виде и чују како штити један споменик.

Циљ радионице је да се на један релаксиран начин, кроз игру, деци приближи тема непокретног културног наслеђа, укаже на његове вредности и неопходност чувања, у коме цела заједница, па тако и најмлађе генерације, треба да буду активно укључене.

ИСТОРИЈСКИ МУЗЕЈ СРБИЈЕ

☛ Трг Николе Пашића бр. 11

✉ istorijskimuzej@imus.org.rs, nenad.beljinac@imus.org.rs

[https:// www.heritage.gov.rs](https://www.heritage.gov.rs)

☎ +381 11 3287 242, +318 60 33 98 018

- **Стручно вођење кроз Топчидерски парк:**

Место одржавања: Плато испред Конака кнеза Милоша у Топчидеру:

Време одржавања: Субота 26. септембар од 12 до 13 часова

Имајући и виду да манифестација „Дани европске баштине” ове године има као тему „Наслеђе и образовање“, славећи тако суштинску повезаност културног наслеђа и образовања, Историјски музеј Србије позива заинтересоване грађане да нам се придруже у суботу 26. септембра од 12 часова у шетњи Топчидерским парком са кустосем Борисем Марковићем.

Овом приликом посетиоци ће бити у прилици да се упознају са Конаком кнеза Милоша, чувеним топчидерским платаном и бројним споменицима Топчидерског парка (Жетелица, Милошев обелиск, Споменик др Арчибалду Рајсу и другим).

Уз причу о историји старог Топчидера и развоју парковског дела насеља, кустос ће говорити и о целокупној српској деветнаестовековној историји, од почетка Српске револуције, преко успеха у борби за независност и национално уједињење до смрти последњег члана династије Обреновић 1903. године.

Посетиоци ће током шетње бити у прилици и да се упознају са историјом Топчидерског парка (место на коме су одржаване Народне скупштине, владарска венчања, вашари и панађури), детаљима у вези изградње Конака кнеза Милоша и о бројним улогама које је овај конак вршио током историје (владарска резиденција, Музеј лова и шумарства, Музеј Првог српског устанка), као и да сазнају о српској историји XIX века (Од Првог српског устанка, Хаци-Проданове буне и Другог устанка, преко борбе за аутономију и самосталност до добијања међународно признате независности и статуса краљевине, али и о догађајима који су уследили и довели до коначног одласка династије Обреновић са историјске сцене)

Због ограниченог броја места долазак је неопходно заказати на телефон 060/ 33 98 018.

- **Изложба „Краљеви и светитељи српски”, ауторке Вање Вуксан, је посвећена најзначајнијој српској средњовековној династији Немањић.**

Место одржавања: Трг Николе Пашића

Време одржавања: 26. септембра, у периоду од 12 до 20 часова - бесплатан обилазак изложбе

Изложба је резултат вишегодишњег истраживачког рада ауторке и настоји да прикаже значај династије Немањић за настанак, развој и хармоничну усклађеност српске државе и цркве, као и важност култа „старе српске државе”, оличеном управо у овој славној светородној владарској породици, за истрајавање српског народа током вишевековне турске власти и коначну обнову државности у 19. веку.

Поставка изложбе је сачињена од 12 тематских целина које описују прве династије преднемањићког доба, порекло и постојбину династије Немањић, симболички и титуларни карактер имена Стефан и Урош, значај патрона Светог Стефана Првомученика за династију, владарске инсигније Немањића, њихова столна места, тј. владарске дворове, улогу државних сабора, култ владара ратника, династичку лозу Немањића, процес стицања аутокефалије, процват задужбинарства, гробне цркве и светост владара.

Изложба обухвата бројне оригиналне предмете (накит, оружје, владарски новац и рукописе), копије и репродукције фресака, икона и реликвија, које приказују богатство и разноликост сачуваног материјалног наслеђа државе Стефана Немање и наследника током два века власти и њихове изузетне доприносе не само на државотворним и црквенотворним пословима него и у областима просвете, књижевности, архитектуре и задужбинарства, изразито важног за династију, о чему сведоче бројне цркве и манастири, посебно Високи Дечани, Пећка патријаршија, Богородица Љевишка, Грачаница и Сопоћани, које је УНЕСКО уврстио на листу светске културне баштине.

Посетиоци имају јединствену прилику да виде и изузетно вредне предмете: један од најзначајнијих предмета у Историјском музеју Србије – печатњак кнеза Стројимира, владара преднемањићке епохе, део каменог трона цара Душана из манастира Студеница, парапетну плочу из Дежеве, део збирке Музеја „Рас” у Новом Пазару и прву Дечанску хрисовуљу, оснивачку повељу манастира Дечани из 1330, која се чува у Архиву Србије.

Мерама здравствене превентиве ради спречавања ширења вируса КОВИД-19, предвиђено је да посетиоци обавезно користе заштитне маске и одржавају физичку дистанцу.

МУЗЕЈ ЈУГОСЛАВИЈЕ, БЕОГРАД

✚ Михаила Мике Јанковића 6, 11000 Београд

✉ info@mij.rs

[https:// www.muzej-jugoslavije.org](https://www.muzej-jugoslavije.org)

☎ +381 11 3671485

Назив програма: Крај Другог светског рата у Музеју Југославије

- кустоске интервенције уживо на сталној поставци -

Време одржавања: 30. 09 – 02. 10. 2020. године, од 10 до 18 часова

није потребно претходно пријављивање

На изложби **Музејска лабораторија** Музеј Југославије континуирано преиспитује југословенско наслеђе, па поводом **75 година од завршетка Другог светског рата**, у фокус стављамо тај преломни тренутак светске и југословенске историје. Кустоси су експонатима акцентовали неке од конкретних историјских тренутака у том контексту, али и различите праксе и начине сећања на рат, као и симболе и вредности новог друштва и владајуће идеологије.

Пратећи флексибилан начин рада на поставци, измене уводимо поступно и отворено. **Од среде 30. септембра до петка 2. октобра, од 10 до 18 часова**, публика може да затекне музејске раднике како пред отвореним витринама решавају концептуалне и практичне дилеме, бирају експонате, постављају и уклапају текстове. Скрећући пажњу на изазове и ограничења тумачења, али и неопходност и добробит укључивања различитих перспектива, **позивамо посетиоце да на лицу места коментаришу, питају и интервенишу** где мисле да треба.

Актуелна поставка Музејска лабораторија полази од збирки и музејског предмета као главног извора путем ког истражујемо друштвене појаве, феномене, тековине и тренутке важне за разумевање југословенског искуства. Главни мотив за овакву поставку је турбулентна историја Музеја Југославије, али и преиспитивање концепта наслеђа уопште. Осим кустоса Музеја, у истраживање су укључени и други стручњаци, ствараоци и публика.

За више информација: Мира Луковић

mira.lukovic@mij.rs

тел: +381 (0)64 12 58 387

ПРИЈАТЕЉИ ДЕЦЕ БЕОГРАДА

✉ prijateljidecebeograda@gmail.com

<https://www.facebook.com/pages/category/Community-Organization/Prijatelji-dece-Beograda-zvani%C4%8Dna-stranica-210066199745672/>

☎ +381 11 3248866

Активност под називом „**Седам дана (бео)градских чуда**“ планирана је да се реализује „online” и подразумева квиз знања на тему знаменитости града Београда.

У периоду од 20. до 26. септембра, сваког дана на фејсбук профилу Пријатеља деце Београда, ће се објављивати загонетка, са асоцијацијама на неку београдску знаменитост. Деца ће имати прилику да коментаришу објаву и погађају о којој знаменитости се ради. Прва особа у току дана која погоди о којој знаменитости је реч осваја награду у виду књиге.

С обзиром да манифестација Дани европске баштине у 2020. години слави наслеђе и образовање, односно улогу образовања у наслеђу и наслеђа у образовању, Пријатељи деце Београда реализоваће активност на ову тему, за сву децу града Београда.

Видљивост активности:

Шира јавност ће бити упозната са активношћу и њеним циљевима, а током ње ће се уз помоћ различитих друштвених мрежа радити на њеној промоцији и видљивости.

Напомена: Комплетан програм на територији Београда можете пронаћи на сајту града Београда.

https://www.beograd.rs/images/data/4ea482df71c41860b68a67e9080db7b2_9988192007.pdf

ОСНОВНА ШКОЛА „РАЈАК ПАВИЋЕВИЋ“, БАЈИНА БАШТА

<http://osrpavicevic.edu.rs/>

Опис програма:

- 24.09.2020. године - Предавање о манастиру Рача (налази се на територији општине Бајина Башта). Учесници ће бити упознати са историјом, ризницом, школом која је постојала у оквиру овог манастира.
- 29.09.2020. године - Предавање о кућици на Дрини (препознатљиво обележје града). У оквиру овог предавања доведемо у везу историју, географију, маркетинг...
- 01.10.2020. године - Предавање о тврђави Солотник (њено оснивање се доводи у везу са Проклетом Јерином). У оквиру овог сегмента остварена је сарадња са Народним музејом из Смедерева.

Кроз ова три предавања и пропратне радионице учесници ће доћи до закључка на који начин наслеђе утиче на наше образовање и како да то наше наслеђе буде подстицај за нова остварења.

ОПШТИНА БАЧ

✉ turizambac@gmail.com

<https://www.turizam.bac.rs>

☎ +381 21 6072 222 +381 64 8511926

ДАНИ ЕВРОПСКЕ БАШТИНЕ – ДАНИ БАЧА 2020

11.09.2020

17:00 – Промоција књиге „Цар Јован Ненад“, аутор Борис Стојковски (тврђава у Бачу)

12.09.2020

14:00– Ликовна колонија и изложба удружења "Svätého Vojtesha" из Селенче (Фрањевачки самостан у Бачу)

19.09.2020

- Радионица за децу „ Дан у средњем веку“ – Народна библиотека „Вук Караџић“ и музејска јединица „Векови Бача“ (тврђава у Бачу)

25.09.2020

11:00 – „Рецепти наших бака“ – Ученичка компанија „СООКІЕ“ Пољопривредне школе из Бача (online презентација)

17:00 – „Путеви традиције кроз образовање“ – КУД „Младост“ из Бача (online презентација)

*Пратечи орограм: Литерарни конкурс за школе у општини Бач

26.09.2020

10:00 – „Културни предео Бача – Бач са околином“- COLOR MEDIA COMMUNICATIONS (online презентација)

12:00 –Стручно вођење и представљање изложбе „Како очувати и искористити културно наслеђе – Векови Бача“ аутора Славице Вујовић , Завод за заштиту споменика културе Петроварадин (тврђава у Бачу)

14:00 – XVIII “Женско традицијско чешљање и израда оглавља“ , удруга „Трагови шокаца“ (Дидина кућа“ Бач)

18:00 – Пројекција филма за децу „ Супер јунак Самсам“, биоскоп, Народна библиотека „Вук Караџић“ Бач

20:00 - Пројекција филма „ Отац“, биоскоп, Народна библиотека „Вук Караџић“ Бач

*Пратећи програм: Ликовна колонија „Израз“, Културно етнолошки клуб „Искон“ Бач (тврђава у Бачу)

27.09.2020

10:00- Меморијални турнир у фудбалу „Здравко и звонко“

13:00-0Меморијални турнир у одбојци „Златко и Миле“

Учесници у реализацији манифестације „Дани европске баштине- Дани Бача“:
Општинска управа Бач, Туристичка организација Општине Бач, Народна библиотека „Вук Караџић“ Бач, Завод за заштиту споменика културе Петроварадин, ПУ „Колибри“, Основне школе са територије општине Бач, Пољопривредна школа Бач, Color media communications, КУД „Младост“ Бач, Камерни хор „Звопу“, Удруга „Трагови Шокаца“, Културно-етнолошки клуб „Искон“, ФК „Тврђава“ Бач, ОК „Партизан“ Бач.

КЛАДОВО

К л а д о в о

БИБЛИОТЕКА „ЦЕНТАР ЗА КУЛТУРУ КЛАДОВО“

☞ Карађорђева 15; 19350 Књажевац

✉ kulturakld@gmail.com

<https://www.kulturakladovo.rs>

☎ +381 (19) 808146

Време реализације: 21. септембар - 31. октобар 2020. године

Установа Библиотека „Центар за културу“ Кладово од 2004. године учествује у обележавању манифестације „Дани европске баштине“ и заједно са ресероним Министарством културе и информисања Републике Србије, афирмише културно наслеђе.

Овогодишња тема „Наслеђе и образовање“ Кладово посвећује теми - „**50 година од потапања острва Ада Кале**“.

У периоду од 21. септембра до 31. октобра 2020. године биће организовано:

- Изложба макете потопљеног острва Ада Кале
- Изложба фотографија о животу на острву Ада Кале
- Предавња за ученике основних и средње школе на тему географског и историјског значаја положаја острва Ада Кале у Ђердапу (за Србију и Румунију кроз историјску временску линију)
- Изложба за грађане
- Литерарни конкурс на тему „Наслеђе Ђердапа“

КЊАЖЕВАЦ

ЗАВИЧАЈНИ МУЗЕЈ КЊАЖЕВАЦ

✎ Карађорђева 15; 19350 Књажевац

✉ muzejknjazevac@mts.rs

<https://www.muzejknjazevac.org.rs/>

☎ +381 19 731 407

- Ове године у складу са препорученим епидемиолошким мерама Завичајни музеј Књажевац реализоваће **интерактивну изложбу Франце еМотион** у сарадњи са Француским институтом. Међународна изложба "Франце еМотион", коју је креирао кластер "Атоут Франце" у партнерству са Француским институтом, води гледаоце на јединствену шетњу кроз француску културну баштину, на раскршћу фотографије, проширене стварности и дигиталне анимације. Уз употребу паметних уређаја, мобилних телефона И медија посетиоци ће моћи да се упознају са богатим културним наслеђем Француске. Изложба ће у галерији Завичајног музеја Књажевац бити отворена од 17.09. до 30.09.
- Поред гостујуће изложбе Завичајни музеј Књажевац ће у складу са темом манифестације “Наслеђе и образовање” промовисати путем друштвених мрежа мултимедијалне садржаје програма “**Обвразовна авантура Завичајног музеја Књажевац**” приступачне најширој публици са акцентом на локланом културном и

природном наслеђу, учењу кроз праксу уз коришћење наслеђа као ресурса за стицање знања и вештина. Овај приступ ће бити примењен и кроз програм “Летње школе традиционалних заната” подржаног од стране Министарства културе и информисања, а који ће бити реализован од 28.09. у депандасну Завичајног музеја Књажевац у Архео-етно парку у Равни.

ЛЕСКОВАЦ

Народни Музеј Л е с к о в а ц

✉ Стојана Љубића 2, Лесковац

✉ nmlleskovac@gmail.com

<https://muzejleskovac.rs/>

<https://www.facebook.com/muzejleskovac/>

☎ +381 16 212 975

Време реализације програма: 28.09. 2020 – 16.10. 2020. године

Народни музеј Лесковац поводом учешћа у манифестацији Дани европске баштине поред редовних садржаја планира и реализацију посебно осмишљених активности:

Место одржавања: Народни музеј Лесковац, Стојана Љубића 2, 16000 Лесковац:

28.09.2020. године:

Шетња на знаковном језику кроз нову сталну поставку „Лесковац - Српски Манчестер“

Поводом Међународне недеље глувих у сарадњи са Градском организацијом глувих и наглувих Лесковац организујемо шетњу кроз нову Сталну поставку „Лесковац – Српски Манчестер“. Поред музејског кустоса за посетиоце ће бити организовано вођење на знаковном језику.

15.10.2020. године

Поводом обележавања дана Белог штапа реализоваће се садржаји прилагођени слепим и слабовидим особама (аудио вођење и обилазак тактилне изложбе).

Место одржавања: Основне школе са територије Јабланичког округа:

29. септембра и 2. 13. и 16. октобра 2020. године

Промоција публикације дечје библиотеке Народног музеја Лесковац, „Збирка радионица из музеја“ и презентација серијала Музејска азбука .

Место одржавања: Двориште Градске куће (Учитеља Јосифа 10, 16000 Лесковац):

05.10.2020. године

Радионица „Дечије игре наше прошлости“- Игра је забава где деца најлакше уче о себи, другима и свету који их окружује. Ова радионица ће деци приближити како се играло у прошлости, како се бирало дете које ће започети игру, како су деца за неке игре сама правила играчке (реквизите), која је била казна ако би неко дете покушало да вара и колико је игра била важна. Заједно са децом ћемо правити крпењаче а затим и играти неке од игара из прошлости.

06.10.2020. године

Радионица „Чаробна музејска кутија“ - уводи децу у свет њима мање познатих појмова и свет предмета који су некада били у свакодневной употреби. Деци ће бити објашњено да током обиласка поставке пажљиво слушају, памте и записују називе предмета који се налазе у музеју а њима су непознати.

У наставку ће деца кроз игру пантомиме покушавати да погађају предмете а за сваки предмет који погоде и објасне чему је служио. Кроз ову радионицу истичемо важност приближавања начина живота, обичаја и живота људи у прошлости.

07.10.2020. године

Радионица „Бако, деко водим вас у музеј“ - је намењена деци и бакама и декама. Кроз причу о музејским фотографијама, о томе како се чувају и какав значај имају за традицију започиње прича о неким лепим успоменама из живота наших учесника тог дана. Баке и/или деке ће тог дана донети старе фотографије својих предака, куће, предмета. Причом о тим фотографијама заједно ћемо доћи до одговора како се некад живело, како су изгледале куће, како су се облачили људи, како се школовали... Баке и деке ће нам дочарати тај период из свог искуства.

У наставку радионице деца ће са баком и/или деком од старих породичних фотографија правити свој породични пано. Свако дете ће имати прилику да украси рам за фотографије како би што лепше и боље представило део своје прошлости.

08.10.2020. године

Радионица „Музејске асоцијације“ - Речи и народне изреке из овог краја јужне Србије важна су лексичка и етно-грађа која треба да се сачува од заборава. Лесковачки говор је аутентичан и препознатљив у целој Србији, он откриве много и о духу људи који га користе. Узимајући све то у обзир, желели смо са децом да урадимо радионицу која ће им кроз игру и на забаван начин приближити значење неких речи и изрека нашег краја.

Кроз игру асоцијације деца ће на забаван начин откривати значење речи које припадају старом лесковачком говору. Такође нам је важно да истакнемо значај очувања и неговања дијалекта нашег краја и проширивање знања о обичајима .

09.10.2020. године

Радионица „Стари занати и еснаф“ - Многи производи који су били неопходни за живот пре сто или двеста година данас више то нису. Променом начина живота дошло је до губљења одређених заната, али потребно је те занате сачувати од заборава. Ако ми то не урадимо, за многе ствари у скоријој будућности неће се знати ни да су постојале.

У оквиру ове радионице представићемо неке од старих заната, начин израде и производи истих. За децу је припремљена PowerPoint презентација са фотографијама старих занатских радионица и производима занатлија. У наставку ћемо говорити и о еснафима – занатским удружењима,, о важности њиховог постојања, о њиховим обележјима и обичајима.

НОВИ САД

ГАЛЕРИЈА МАТИЦЕ СРПСКЕ

☛ Трг галерија 1, 21000 Нови Сад

✉ info@galerijamaticesrpske.rs

<https://www.galerijamaticesrpske.rs>

<https://www.facebook.com/galerijamaticesrpske/>

☎ +381 21 48 99 000, +381 21 48 99 000

18. септембар у 19.00 сати:

Предавање *Италијанска искуства српских уметника*

у оквиру изложбе *Инспирисани Италијом*

(Станислава Јовановић Миндић, кустоскиња ГМС)

Италoфилска атмосфера у културним и уметничким круговима европских земаља новијег доба била је повезана са свешћу о важности класичног наслеђа Италије и уметничке традиције коју је она баштинила. Генерације српских уметника школованих током XIX века

на ликовним академијама у Бечу и Минхену биле су у прилици да се упознају с делима италијанских мајстора обилазећи музеје, галерије ових уметничких престоница, као и на студијским путовањима у Италију, на тај начин усавршавајући се и учећи на темељу ове значајне сликарске традиције. Образовање српских уметника засновано на посматрању уметности ранијих епоха значило је савладавање технике сликања различитих мотива и тема, али и преузимање решења уз помоћ којих су превазилазили одређене сликарске проблеме. Занесеност српских уметника Италијом и њеним културним наслеђем наставила се кроз читав XX век, све до данашњих дана.

* За програм се није потребно унапред пријавити.

19. септембар

Од 10.00 до 18.00 сати:

Породични дан *Авантура за велике и мале*

Субота је резервисана за породични дан у Галерији Матице српске. Кроз *Авантуру за велике и мале* родитељи, старатељи, баке и деке у прилици су да заједно с децом уз помоћ специјалног породичног водича, кроз игру улога, занимљиве задатке и различите тематске целине откривају приче о уметницима и уметничким делима која се чувају у Галерији Матице српске. Поучени искуствима из претходних месеци која су нас још више усмерила на наше ближње, подстакла на присност и поново указала на вредности породице, овај програм је један од начина да породице заједно квалитетно проводе своје слободно време. У музејској продавници Галерије можете преузети штампани водич за програм *Авантура за велике и мале*.

* За програм се није потребно унапред пријавити.

Од 11.00 до 12.30 сати:

Креативна радионица за децу *Мој Град. Новосадске уметничке приче*

На креативној радионици *Мој Град* кустоси Галерије ће са децом кренути у градску уметничку авантуру кроз коју ће их упознати с богатим културним наслеђем Новог Сада, Посматрајући уметничка дела – слике, цртеже, графике и скулптуре настала у различитом временском периоду, од XVIII до XX века, која се налазе у колекцији Галерије Матице српске, на занимљив, интерактиван и креативан начин малишани ће бити у прилици да упознају српске уметнике који су на својим делима сачували приче о настанку града, његовој архитектури, култури и људима који су својим деловањем и стваралаштвом учинили наш Град посебним и лепшим местом за живот свих нас. Циљ радионице је да учењем о културном наслеђу деца с поносом и знањем корачају улицама свог града, као и да га чувају и штите.

* Радионица је намењена деци од 5 до 11 година. За радионицу је потребно да родитељи пријаве децу путем линка: <https://forms.gle/YYN9ToWs5N1EMNqa8>

20. септембар у 13.00 и 16.00 сати:

Уметнички маратон „2 × 50 дела у 100 минута” кроз сталну поставку ГМС

У жељи да представимо публикацију *Сто дела Галерије Матице српске* која је објављена на српском, енглеском и француском језику, припремили смо „уметнички маратон” током којег ће се посетиоци кроз кратке приче кустоса Галерије упознати са 100

одабраних дела изложених у сталној поставци. Идеја је да кустоси Галерије у 100 минута представе 50 дела (у сваком термину два кустоса ће представити других 50 дела), указујући на њихове специфичности и занимљивости. Кроз избор 100 најзначајнијих, најквалитетнијих, најатрактивнијих и најпознатијих дела из колекције који покрива широк временски оквир њиховог настанка, разноврсна тематска опредељења и богатство уметничких техника, пружа се могућност сагледавања развоја националне уметности у целини, са свим њеним специфичностима и разноврсношћу у домену теме, ликовног језика и технике.

* За програм се није потребно унапред пријавити.

Током обележавања манифестације Дани европске баштине (18–20. септембар) улаз у Галерију Матице српске је слободан.

Радно време Галерије Матице српске

Петак: 10.00 – 22.00 сати

Субота – недеља: 10.00 – 18.00 сати

За све информације можете се обратити Јелени Огњановић на телефон 021/ 4899 018 или 069/ 1103 051.

МУЗЕЈ ВОЈВОДИНЕ

☛ Дунавска 35-37, Нови Сад

<https://www.muzejvojvodine.org.rs/>

<https://www.facebook.com/MuseumofVojvodina/>

☎ +381 (0)21 420-566, +381 (0)21 526-555

Манифестација Дани европске баштине обележава се сваке године, а 2020. има као тему *Наслеђе и образовање*. Музеј Војводине се придружује манифестацији својим редовним едукативним програмима и додатним промовисањем издања, апликација проширене стварности и платформи намењених учењу.

Музеј Војводине има вишедеценијско искуство у едукативном раду. Одељење за односе са јавношћу и педагошки рад постоји већ 45 година и реализује различите програме

за све категорије посетилаца. Део издавачке делатности посвећен је деци и могућностима њиховог образовања у музејима.

Након проглашења ванредног стања услед пандемије изазване вирусом Ковид-19 Одељење за односе са јавношћу и педагошки рад своје активности везане за рад са публиком започело је онлајн програмима за децу, а за старију публику објављивани су текстови о музејским предметима – приче из Музеја. Ове приче посетиоци су могли да пронађу на сајту под насловом *Остани код куће и научи нешто ново*, а касније и у одељку под називом *Буди одговоран према духу и телу*. Многи текстови имају превод и на знаковни језик.

Уместо радионица у Музеју, на сајту Музеја и фејсбук страници постављају се пдф презентације за децу на различите теме са задацима које могу да ураде код куће са родитељима.

На вебсајту Музеја може се наћи методички материјал у дигиталној форми: *Музејска лепезица*, *Музејска е-Свезналиц@*, интерактивни стрип у проширеној стварности *Златни шлем*.

Музејска е-Свезналиц@ је мобилна апликација проширене реалности намењена деци узраста од 5 до 10 година. Најмлађи посетиоци Музеја Војводине ову апликацију могу користити самостално или у друштву родитеља. Уколико пожелеле да наставе авантуру могу то учинити и код куће уз помоћ брошуре *Музејска е-Свезналиц@*. Анимирани јунаци Миа, Божидар и кустос Музеја малишане воде кроз изложбу и причају неке од најинтересантнијих музејских прича. После сваке приче могу решити задатак који је забаван и бити прави истраживач културне баштине.

Јединствени интерактивни стрип у проширеној стварности *Златни шлем* је пројекат компаније Зумоко који је остварен у сарадњи са Музејом Војводине. Ова сарадња је пример како се информациона и комуникациона технологија успешно користи за представљање културног наслеђа, посебно младим генерацијама, које треба привући у музеје. Уз константни рад на заштити и очувању културних добара, установе културе, данас се баве и презентацијом културних добара путем дигиталних технологија. *Златни шлем* је интерактивни стрип који говори о открићу чувених позлаћених римских шлемова из Беркасова и Јарка. Пошто се ради о апликацији проширене реалности, штампани стрип служи као маркер за оживљавање појединих сцена из стрипа. Апликација се може скинути преко Гугл плеја и уз штампану верзију, посетиоци могу да доживе музејске предмете на један другачији начин. Оваквим решењима се на визуелно модеран начин оживљава прошлост.

Дана 9. септембра 2020. године у Карловачкој гимназији потписан је *Споразум о сарадњи* између поменуте школе и Музеја Војводине. Протокол су потписали директорка Музеја Војводине мр Тијана Станковић Пештерац и директор Карловачке гимназије Радован Ковачевић. Од ове школске године Карловачка гимназија је отворила нови смер, Историјско-географски, те је потписаним протоколом утврђена и будућа сарадња школе и Музеја Војводине. Професори Карловачке гимназије имаће прилику да наставне јединице из историје и географије обрађују у Музеју Војводине и тако реализују практичну наставу.

То је још један корак даље у повезивању музеја и школа, при чему се музеј препознаје као место учења.

Започета је реализација пројекта *Дигитално представљање музеја* Удружења *Генератор Идеја Синтезис*, која за примарни циљ има интерактивно представљање музеја као значајних чувара културне баштине Републике Србије. То је платформа на којој се представљају музејски садржаји, који су прилагођени школском градиву 1. до 5. разреда основне школе. Кроз приче о музејским предметима обрађују се различите наставне јединице. Музеј Војводине ће послужити као пример како је могуће допринети модернизацији једне музејске установе кроз дигиталну интерпретацију садржаја користећи различите формате.

ПИРОТ

МУЗЕЈ ПОНИШАВЉА У ПИРОТУ

☞ Николе Пашића 49, Пирот

muzejpirot@gmail.com

✉ <http://www.muzejpirot.com/>

<https://www.facebook.com/muzej.ponisavljapirot?fref=ts>

☎ +381 10 313 850

Место одржавања: Музеј Понишавља

Време одржавања: 15. до 18. септембра

Поводом дана Европске баштине у Музеју Понишавља изложене су 33 фотографије са конкурса за најбољу фотографију под називом *(Не)брига о културном наслеђу 2020*. Фотографије се могу погледати од 15. до 18. септембра, а радно време музеја је од 08.00 до 15.30 часова.

НАРОДНИ МУЗЕЈ ТОПЛИЦЕ

✉ Ратка Павловића 31, 18400 Прокупље

✉ muzejtoplice@gmail.com

<https://muzejtoplice.org.rs/index.php/en/>,

☎ +381 27 321 694

Време одржавања: од 24. до 26. септембра

Четвртак, 24. септембар 2020. године

10,00 сати – Радионица „Наслеђе и образовање – музејски предмет пошао у школу“ - Мултимедијална учионица ОШ Милић Ракић Мирко

13,00 сати - Изложба слика из колекције породица Николић и Миладиновић из Прокупља – Галерија Божа Илић

17,00 сати – Изложба дечијих радова „Гест младости“, Културно образовни центар „Топлица“ – двориште Народног музеја Топлице

17,00 сати – Панел дискусија „Културно наслеђе у туризму“, Туристичка организација града Прокупља – двориште Народног музеја Топлице

18,00 сати – Културно уметнички програм „Наслеђе у музици, стиху и прози“ – ученици Музичке школе „Корнелије Станковић“, Књижевна омладина Прокупља Дома културе „Радивој Увалић Бата“ и награђени радови ученика ОШ Никодије Стојановић Татко - двориште Народног музеја Топлице

Петак, 25. септембар 2020. године

12,00 сати – Мултимедијални програм „Образовање о наслеђу“ ученика основне школе Никодије Стојановић Татко – двориште ОШ Н.С Татко

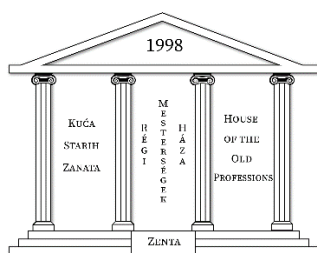
18,00 сати – Изложба фотографија и промоција књиге „Краљев ађутант генерал Душан Крстић“, Народни музеј Крушевац и Удружење ратних војних инвалида Прокупље – Народни музеј Топлице

19,00 сати – Промоција дугометражног филма „Сироче“, Филм клуб Прокупље – Народни музеј Топлице

Субота, 26. септембар 2020. године

Еко-акција „Лековито биљке мога краја“ - Поводом обележавања Дана европске баштине 2020.г. наставници биологије проф. Марија Антић и мр Дејан Живковић са ученицима ОШ Ратко Павловић Ћићко – члановима Еко-секције спровешће акцију пешачења и планинарења у околини Прокупља ради упознавања са аутохтоним врстама биљака

СЕНТА

КУЋА СТАРИХ ЗАНАТА СЕНТА

✉ Змај Јове Јовановића 16/Б, 24400 Сента

✉ info@regimestersekhaza.com

<https://www.regimestersegekhaza.com/>

<https://www.facebook.com/regimestersegekhaza>

☎ +381638964780, +38124814261, +38124814639

Обилазак техничке збирке са радионицама:

Техничка збирка се налази у Сенти, у Кући старих заната. Основао ју је Арпад Пеце, који је за преко 35 година сакупио више од 10.000 предмета који чине предметну заоставштину старих салаша. Комплетирано је двадесет различитих старих радионица.

Током трајања Дана европске баштине Кућа старих заната отвара своја врата посетиоцима уз организоване вођене туре. Време вођења трајаће 1,5 сат.

Обиласци су организовани суботом и недељом од 9,00, 10,30, 14,30, 15,30 и 17,00 сати.

Туре су вођене на српском и мађарском језику.

Програм је заједнички за одрасле и за децу:

- Прављење ужета у ужарској радњи,
- Пресовање у ковачкој радионици;
- Слушање плоча на старом грамофону са трубом.

Групе воде наставник техничког образовања и историчар.

Посете најавити дан раније, ради формирања група.

СМЕДЕРЕВО

МУЗЕЈ У СМЕДЕРЕВУ

☛ Омладинска 4, Смедерево

✉ edukacija@mus.org.rs

<https://www.mus.org.rs>

☎ +381 264622138, +38164 844 9 552

Програм за учешће у манифестацији Дани европске баштине, осмишљен је према тренутним могућностима (епидемиолошка ситуација и реконструкција једне изложбене сале). У питању је партиципативна виртуелна изложба "Моји школски дани - неформална историја школства у Смедереву до 2000-те године".

За ову прилику, Музеј је покренуо facebook страницу "Моји школски дани - Смедерево" са позивом суграђанима:

"Поводом Дана европске баштине чија је овогодишња тема НАСЛЕЂЕ и ОБРАЗОВАЊЕ, Музеј у Смедереву вас позива да активно учествујете у креирању новог музејског програма МОЈИ ШКОЛСКИ ДАНИ.

Пружамо вам прилику да на фејсбук страници МОЈИ ШКОЛСКИ ДАНИ (неформална историја школства у Смедереву до 2000-те године) поделите фотографије из школе, фотографије са екскурзија, школских летовања и зимовања, фотографије предмета који вас подсећају на ваше школовање, присетите се својих наставника, другова, места где сте се окупљали, где сте ишли по ужину... и поделите то са нама.

Од пристиглог материјала направимо изложбу која ће бити доступна и онлајн на сајту Музеја у Смедереву, а уколико услови дозволе, изложба ће гостовати у основним и средњим школама на територији града Смедерева. Линк за страницу: <https://www.facebook.com/Moji-%C5%A1kolski-dani-Smederevo-100503725137476>

МЕЂУОПШТИНСКИ ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ СПОМЕНИКА КУЛТУРЕ СУБОТИЦА
KÖZSÉGKÖZI MŰEMLEKVÉDELMI INTÉZET SZABADKA
MEĐUOPĆINSKI ZAVOD ZA ZAŠTITU SPOMENIKA KULTURE SUBOTICA

☛ Трг Слободе 1/3 24000 Суботица

✉ office@heritage-su.org.rs

[https:// www.heritage-su.org.rs](https://www.heritage-su.org.rs)

☎ +381 24 556 901; 024 557606

Место одржавања: Гимназија „Светозар Марковић“ у Суботици
Време одржавања: 23.09.2020. године у 10 h.

У оквиру Дана европске баштине 2020-те године Међуопштински завод за заштиту споменика култура Суботица у сарадњи са Клубом студената археологије Филозофског факултета Универзитета у Београду планира да посетиоце забави и едукује уз археолошку друштвену игру.

Програм ће се одржати у дворишту гимназије „Светозар Марковић“ у Суботици 23.09.2020. године у 10 h. Број посетилаца ће бити ограничен, а биће спроведене све мере и препоруке за заштиту од корона вируса.

Радионицу ће водити Ана Гавриловић, дипломирани археолог, из Клуба студената археологије, сарадница Међуопштинског завода за заштиту споменика културе Суботица.

Опис активности:

Игра је креирана са идејом да се како деца тако и одрасли упознају са најважнијим локалитетима из читаве прошлости на територији републике Србије, што обухвата значајна налазишта од палеолита до средњег века. Табла је подељена на поља међу којима су груписани локалитети по њиховој хронолошкој одредници, а чија боја у заглављу одговара боји картице. Игра траје три круга, а циљ је да играч сакупи што више картица са налазиштима, а картица се добија приликом давања тачног одговора на питање које ће се налазити на полеђини кратице. Питања су конципирана тако да покривају феномене и распрострањена уверења која се најчешће срећу у широј јавности (медијима и онлине порталим), а у научном дискурсу су дискредитоване, док су неке (давно) превазиђене и/или засноване на селективно изабраним/погодним информацијама које не дају релевантну слику о прошлости.

У оквиру табле ће се такође налазити специјална поља која ће покривати неке уобичајне археолошке проблеме на терену што посетиоцима пружа шансу да се мало боље упознају са свакодневним теренским тегобама у периоду ископавања и уколико тачно одговоре на питање у финалној рунди им се може та картица рачунати као локалитет.

На картицама налазиће се слика локалитета као и најважније информације о њему, док ће се питања налазити на њиховој полеђини.

У оквиру игре покривено је 18 археолошки истражених налазишта који су кључни за формирање научних интерпретација и идеја о прошлости, док ће постојати 40 питања која ће бити прилагођена деци и одраслима.

НАПОМЕНА:

Програм ће бити благовремено ажуриран, у складу са пристиглим новим пријавама